

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune
ved sekretær Ragnhild Aashaug

Oppdaterte risikoområder og justering av Plan for forvaltningsrevisjon 2024–2028

Innledning

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er en oppdatering av foreliggende risiko- og vesentlighetsvurdering, og er ikke ment å være en ny eller helhetlig gjennomgang av fylkeskommunens samlede risikobilde. Oppdateringen er utarbeidet som et faglig innspill til kontrollutvalgets arbeid med oppfølging og eventuell justering av plan for forvaltningsrevisjon i Trøndelag fylkeskommune.

Oppdateringen bygger på gjeldende plan for forvaltningsrevisjon, oversikt over gjennomførte og pågående forvaltningsrevisjoner, relevant styringsdokumentasjon fra fylkeskommunen, dialog med fylkeskommunens administrative ledelse og kjente utviklingstrekk. Risikoområder identifisert i andre fylkeskommuner er benyttet som inspirasjon og sammenligningsgrunnlag for å fange opp felles og strukturelle utfordringer på fylkeskommunalt nivå.

Formålet med oppdateringen er å synliggjøre endringer, presiseringer og nye risikomomenter som har aktualisert seg siden forrige vurdering, og å identifisere områder med økt risiko for manglende måloppnåelse, ineffektiv ressursbruk eller brudd på regelverk, der konsekvensene vurderes som vesentlige for fylkeskommunens tjenesteproduksjon, økonomi, samfunnsansvar og tillit.

Det understrekes at vurderingen ikke er uttømmende, og at risiko kan vurderes ulikt av ulike aktører. Vurderingen bør derfor ses i sammenheng med øvrige innspill og kontrollutvalgets samlede vurdering ved fastsettelse eller justering av plan for forvaltningsrevisjon.

Overordnet risikobilde

Dialogen med fylkeskommunens ledelse bekrefter et samlet risikobilde preget av langsiktige strukturelle utfordringer. Demografiske endringer gir forventet reduksjon i antall elever og dermed lavere inntektsgrunnlag over tid. Samtidig står fylkeskommunen overfor betydelige investerings- og vedlikeholdsbehov, særlig innen samferdsel, bygg og digital infrastruktur.

Den økonomiske situasjonen er stram, og fylkeskommunen har vedtatt omfattende innsparinger som vil berøre hele organisasjonen fram mot 2040. Dette forsterker risikoen knyttet til prioriteringer, gjennomføringsevne og internkontroll. I tillegg kan avhengighet av statlige føringer, rammebetingelser og samarbeidsordninger av betydning for fylkeskommunens handlingsrom skape økt usikkerhet.

Vurdering av sentrale risikoområder

Økonomistyring i drift

Økonomistyring i den løpende driften fremstår som et av de mest vesentlige risikoområdene. Forventet inntektsfall og vedtatte innsparinger stiller høye krav til presise prognoser, god budsjettoppfølgning og tydelig prioritering mellom lovpålagte og ikke-lovpålagte oppgaver. Risikoen knytter seg særlig til om styringsinformasjonen er tilstrekkelig til å fange opp kostnadsutvikling og konsekvenser av endringer i tjenestenivå.

Beredskap og klimaendringer

Beredskap og klimatilpasning vurderes som et tverrgående risikoområde med stor vesentlighet, der mangler kan få alvorlige konsekvenser for liv, helse, økonomi og tillit.

Klimaendringer medfører økt risiko for ekstremvær, flom, skred og andre hendelser som kan påvirke fylkeskommunens tjenesteproduksjon, infrastruktur og samfunnsansvar. Særlig innen samferdsel, fylkesvegnett, kollektivtransport og bygningsmasse kan klimaendringer få betydelige konsekvenser for drift, vedlikehold og sikkerhet.

Videre innebærer et mer urolig verdensbilde og økte krav til samfunnssikkerhet at fylkeskommunens beredskap og evne til å håndtere uønskede hendelser får økt betydning. Risikoen knytter seg blant annet til om beredskapsplanverk, ansvarsavklaringer, øvelser og samordning med statlige og kommunale aktører er tilstrekkelig utviklet og oppdatert, samt om klima- og sårbarhetsanalyser er integrert i planlegging og prioriteringer.

Samferdsel og fylkesveg

Det meldes om et økende standard- og vedlikeholdsetterslep på fylkesvegnettet, forsterket av klimaendringer, økt trafikkbelastning og svekket bæreevne. Samtidig er handlingsrommet for vedlikehold begrenset av stramme økonomiske rammer, noe som øker risikoen for ytterligere forringelse av vegnettet over tid.

Miljøpakken og kommende mobilitetsavtaler er sentrale virkemidler i samferdselspolitikken, men innebærer samtidig betydelig avhengighet av statlige føringer og måloppnåelse, herunder nullvekstmålet. Det knytter seg risiko til finansiering, gjennomføring og kontinuitet når samarbeidsperioden nærmer seg avslutning, samt til fylkeskommunens evne til å sikre en helhetlig og langsiktig forvaltning av veg- og kollektivinfrastruktur i overgang til nye styrings- og finansieringsmodeller.

Videre kan endrede sikkerhetspolitiske rammebetingelser og økte forventninger til Forsvarets tilstedeværelse og aktivitet i regionen medføre behov for tilpasninger i samferdselsinfrastruktur og annen offentlig tilrettelegging. Dette kan innebære større langsiktige investeringsprosjekter og prioriteringer som i hovedsak er begrunnet i statlige forsvarsbehov, men hvor finansiering og ansvar delvis kan falle på fylkeskommunen. Risikoen knytter seg til avklaringer om rollefordeling, finansiering

og prioritering, samt fylkeskommunens evne til å planlegge og gjennomføre prosjekter utløst av eksterne behov innenfor eksisterende økonomiske rammer.

Samlet sett vurderes risikoen innen samferdsel og fylkesveg som høy, både økonomisk og samfunnsmessig. Risikoen knytter seg særlig til prioritering mellom drift, vedlikehold og investeringer, samt til konsekvenser for trafikksikkerhet, beredskap og måloppnåelse innen klima og mobilitet.

Psykososialt læringsmiljø og mobbing

Resultater fra Elevundersøkelsen 2025 viser at mobbing forekommer i videregående skole i Trøndelag fylkeskommune, med betydelig variasjon mellom skoler og trinn. Ved enkelte skoler rapporterer en relativt høy andel elever at de har opplevd mobbing. Mobbing og utfordringer i det psykososiale læringsmiljøet kan ha vesentlige konsekvenser for elevenes trivsel, fravær og gjennomføring. Risikoen knytter seg særlig til skoleeiers systematiske bruk av styringsdata, oppfølging av skoler med særskilte utfordringer og evne til å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø.

Samhandling med kommunene

Flere av fylkeskommunens oppgaver er avhengige av velfungerende samhandling med kommunene, blant annet innen oppvekst, samferdsel og kulturminneforvaltning. Det kan være en risiko knyttet til uklar ansvarsdeling, ulik praksis og mangelfull informasjonsflyt, med konsekvenser for måloppnåelse og effektiv ressursbruk.

Universell utforming

Krav til universell utforming gjelder både bygg, transport og digitale tjenester. Risikoen knytter seg til manglende oversikt over status, investeringsbehov og etterlevelse av regelverk, særlig i eldre bygg og infrastruktur.

Avslutning

Den oppdaterte risiko- og vesentlighetsvurderingen er ment som et faglig grunnlag for kontrollutvalgets videre arbeid med plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget står fritt til å vektlegge risikoområder annerledes eller prioritere andre tema i det videre planarbeidet.

Med vennlig hilsen

Merete M. Montero
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Direkte ☎ 476 38 548 eller ✉ mmm@revisjonmidt norge.no